

Name (Nazwa)

Układ Planetarny – jak poruszają się planety?

Subjects (Przedmioty)

Fizyka z astronomią, TI

Grade Ranges (Poziom/klasa)

9 10

Languages (Języki)

Polski, Angielski

Materials Needed (Potrzebne materiały)

Internet, arkusz kalkulacyjny

Communications (Komunikacja)

Na papierze

Target Groups (Grupa odbiorców)

Uczniowie

Authors (Autorzy)

Witold Kranas

Introduction (Wprowadzenie)

Układ planetarny znamy całkiem dobrze. Najpierw powinniśmy zgromadzić dane potrzebne aby można było odpowiedzieć na pytanie: Jak poruszają się planety? Główną siłą działającą na planetę jest przyciąganie grawitacyjne ze strony Słońca. Siła ta jest zawsze skierowana do środka Słońca i opisywana przez niutonowskie prawo powszechnego ciążenia. Siła grawitacji jest odwrotnie proporcjonalna do odległości między Słońcem a planetą. Jaki jest wynik jej działania? Planeta porusza się zgodnie z drugą zasadą dynamiki. Podczas ruchu wektor prędkości zmienia się tylko wskutek działania. Jaki jest kształt orbity (pierwsze prawo Keplera)? Jaka jest zależność pomiędzy odległością a kresem obiegu (trzecie prawo Keplera).

Task (Zadanie)

Popatrz na przygotowaną tabelę (arkusz - PlanSysPI0.xls). Zostało tam wiele pustych miejsc do wypełnienia.

Postaraj się znaleźć w Internecie potrzebne dane i uzupełnij tabelę.

Używając formuł w arkuszu oblicz dodatkowe wartości (objętość, masę w kilogramach i średnią gęstość)

Znajdź w Internecie opis ruchu planet i rysunki ilustrujące ten ruch.

Znajdź w Internecie prawa ruchu planet.

Sprawdź te prawa korzystając z danych w tabeli.

Goals (Cele)

Zrozumienie ruchu planet.

Umiejętność przetwarzania danych w arkuszu.

Process (Przebieg)

Przeglądanie danych w arkuszu (PlanSysPI0.xls) – wyjaśnienia nauczyciela

Poszukiwanie w Internecie brakujących danych. Wypełnianie tabeli znalezionymi danymi.

Przetwarzanie danych aby obliczyć średnią gęstość planet – pod kontrolą nauczyciela.

Sortowanie danych według różnych kryteriów – pod kontrolą nauczyciela.

Ćwiczenia z modelem ruchu planet.

Poszukiwanie w Internecie praw ruchu planet.

Sprawdzanie praw w arkuszu – pod kontrolą nauczyciela.

Sources (Źródła)

Dane na temat Układu Planetarnego można znaleźć w:

<http://www.wiwi.pl/astro/0601-us.asp> (pl.)

http://www.math.uni.wroc.pl/~s164442/astro_flash/ (pl.)

<http://www.nineplanets.org> (ang.)

<http://www.solarviews.com> (ang.)

i na wielu innych stronach...

Model ruchu planet:

<http://colabs.oeiizk.waw.pl/projects/vectorF.htm> - mikroświat do ćwiczeń

(Mikroświat jest produktem polskiego zespołu pracującego w ramach projektu CoLabs Minerva).

<http://colabs.oeiizk.waw.pl/documents/vectorFActiv.pdf> - zeszyt ćwiczeń

PlanSysPI0.xls – arkusz z tabelą do wypełniania.

Product (Wynik/produkt)

Arkusz z danymi na temat planet i prawami ruchu planet – do oceny przez nauczyciela.

Structure (Strukturyzacja)

Średnia

Cooperation (Współpraca)

Niska (praca indywidualna)

Reading Level (Poziom umiejętności czytania)

Wysoki

Time (Czas trwania)

2 do 3 godzin

Linked Assignment ID (ID ćwiczenia pokrewnego)

BG - Solar System

Date (Data)

2005-04-05